

07.03.2013

Valtiovarainministeriö

LAIHIAN KUNNAN LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Yleisesti

Lakiluonnoksen ydin, kuten lain nimi sekä lausuntopyynnössä korostetut toiveet lausunnosta, osoittavat, että kunnan on selvitettävä ja neuvoteltava kuntajaon muuttamisesta tavoitteena nykyistä suurempien kuntien muodostuminen. Rakennerratkaisuihin keskittymällä ei toistaiseksi ole kyetty esittämään kovinkaan vakuuttavia tuloksia hallituksen kuntapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Lähes kokonaan rakenteisiin keskittyvä strategia onkin saanut liian merkittävän roolin tavoitteessa säilyttää nykyisenkaltainen hyvinvointiyhteiskunta. Lakiluonnoksessa mainitut tavoitteet, mm. että kunnan tulisi itse pääosin vastata peruspalveluiden tuottamisesta ja järjestämisestä, korostavat edellä mainittua rakenteisiin keskittymistä, jolloin kehittämisen keskeiset elementit kuten palveluiden taloudellisuus/tehokkuus, saavutettavuus ja laadun kehittäminen jäävät hyödyntämättä.

Kuntarakennelakiluonnosta koskeva lausuntoaika on liian lyhyt. Kuntaudistuksen kokonaisuuteen liittyvät elementit ovat niin keskeneräisiä, että kunnilla ei ole riittävästi tietoa perustellun kannan muodostamiseen. Aikataulullisia ongelmia aiheuttaa myös valtuustokauden vaihtumiseen liittyvät haasteet.

Erityisesti

Määräaikaisesti voimassa olevan luvun 1a sekä luvun 4 säännökset luovat selkeät säännöt selvityselvöllisyydelle ja –alueelle sekä menettelytavoille. Selvityperusteet, vaikka ne eivät millään tavalla huomioi sitä keskeistä asiaa, kuinka tehokkaasti tai laadukkaasti kunta on järjestänyt julkiset palvelunsa kuntalaisilleen, ovat yhteiskuntarakenteellisesti perusteltuja ja ohjaavat rakenteelliselta näkökulmalta kuntia selvityksen ohella yhä vahvempaan yhteistyöhön kriteereiden mukaisilla alueilla. Yhteistyömahdollisuuden esiin tuominen lakiluonnoksessa olisikin perusteltua ja selvityksen sisältöön viitaten, yhdistymiselvityksen tavoitteen tulisi olla väljemmin määritelty lukuun ottamatta erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan erityistä kuntajakoselvitystä.

Selvitykselle annettu määräaika on liian kireä. Ottaen huomioon valtuustokauden vaihtumiseen liittyvät haasteet, selvitettävien alueiden moninaisuus ja erilaiset tilanteet, selvitystyön perusteellisuuden vaatimukset sekä julkisen päätöksenteon kulttuuri, aikataulua on syytä lieventää minimissään siten, että selvitykset tulisi olla tehtynä vuoden 2014 loppuun mennessä. Tähän liittyen yhdistymisavustuksia koskevia määräaikoja on syytä lieventää.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevat linjaukset ovat pääosin hallitusohjelman tarkennettua kuvausta. Uudistuksen lähtökohta sekä palvelutavoitteet ovat perusteltuja, mutta keinot haastavien tavoitteiden saavuttamiseksi jäävät hahmottumatta. Linjaukset sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiosta sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja tuottamisesta samassa organisaatiossa ovat tavoitteita, jotka yhdessä esitettyjen väestöpohjakriteereiden kanssa aiheuttavat lähinnä hämmennystä ja epätietoisuutta ja vaativat tarkennettuja taustaselvityksiä ja linjauksia toteutuakseen.

LAIHIAN KUNNANHALLITUS

Juha Rikala, kunnanjohtaja

Tarja Vilmunen, hallintojohtaja